

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 32 Народні та нетрадиційні методи реабілітації

спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

освітня програма «Фізична терапія»

інститут, факультет психолого-природничий факультет

2025– 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Гуцалюк І.А., викладач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>227 Фізична терапія, ерготерапія</u> Освітня програма « <u>Фізична терапія</u> »	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: конспект лекційних занять, практичні роботи, мультимедійна презентація практичної роботи		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр фізичної терапії, ерготерапії</u>	Лекції	
		20 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		20 - год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	год.
		Самостійна робота	
		80 год.	- год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	
Вид контролю:			

		залік	-
<p>Передумови для вивчення дисципліни (основи охорони праці та безпеки життєдіяльності, основи практичної діяльності з фізичної терапії, нормальна анатомія людини, нормальна фізіологія людини, фізіологія рухової активності, біохімія рухової активності, діагностика та моніторинг стану здоров'я, теорія і методика фізичного виховання, види оздоровчої рухової активності, методика і техніка класичного масажу)</p>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації»: підготовка фахівців у галузі охорони здоров'я, здатних самостійно вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної терапії; набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок з основних питань щодо збереження, зміцнення та відновлення втраченого здоров'я людини як соціальної складової; формування валеологічного світогляду, виховання свідомого та дбайливого ставлення до власного здоров'я як умови реалізації творчого і здорового потенціалу особистості.

Основні завдання вивчення дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації»: поглиблення, розширення, оновлення системи знань, умінь і навичок щодо структури методології народних та нетрадиційних методів реабілітації, набуття практичного досвіду використання різноманітних новітніх технологій у процесі створення освітнього середовища, спрямованого на формування цілісного ставлення до індивідуального та соціального здоров'я; формувати у здобувачів вищої освіти валеологічний світогляд щодо відповідального ставлення до індивідуального та соціального здоров'я; сприяти формуванню на належному рівні загальних та професійних компетентностей, що дозволяють отримати можливість вільного доступу до працевлаштування та здобуття наступного рівня вищої освіти; забезпечення контролю за станом індивідуального та соціального здоров'я через нетрадиційні методи діагностики рівня здоров'я і принципи підтримки здорового способу життя; формування змістовних понять курсу «Народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії» через тісний взаємозв'язок основ анатомії, фізіології, психології людини, валеології та інших дисциплін.

3. Очікувані результати навчання базуються на засадах інтеграції теоретико-практичних знань, отриманих студентами у ЗЗСО (біологія, основи здоров'я, фізична культура та основи здоров'я, етика тощо) та у ЗВО (концепції здорового способу життя, основи охорони праці та безпеки життєдіяльності, основи практичної діяльності з фізичної терапії, нормативна анатомія людини, нормативна фізіологія людини, фізіологія рухової активності, біохімія рухової активності, діагностика та моніторинг стану здоров'я, теорія і методика фізичного виховання, види оздоровчої рухової активності, методика і техніка класичного масажу, нетрадиційні методи масажу, акупунктура у фізичній терапії тощо) і власне набутих у процесі життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** про:

- структуру, взаємодію елементів народної та традиційної медицини; - нетрадиційні методи у фізичній терапії;
- сучасну наукову концепцію про реабілітацію, нетрадиційні методи реабілітації;
- народну медицину слов'ян;
- необхідність поновлення та формування системних знань щодо збереження, зміцнення й відновлення індивідуального здоров'я;

- використання сучасних оздоровчих технологій в освітньому процесі; - сучасні тенденції застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії;
- основні напрямки валеологізації навчально-виховного процесу ЗЗСО; - народні та нетрадиційні методи діагностики;
- альтернативні методи лікування й реабілітації;
- основи оздоровлення, очищення, зміцнення організму через їжу, повітря, воду, трави та інші природні елементи;
- покази та протипокази використання народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії;

вміти:

- здійснювати діагностику через очі, язик, пальці рук та ніг тощо; -застосовувати елементи масажу як народного та нетрадиційного методів у фізичній терапії;
- створити індивідуальну оздоровчу програму очищення організму людини в залежності від стану її здоров'я чи певного захворювання;
- охарактеризувати місце сучасних оздоровчих систем у фізичній терапії; - реалізувати методи очищення та зміцнення організму людини через зоо-, музико-, хромо-, аромо-, метало-, пелюдо-, геотермальну терапію; - володіти навичками очищення та зміцнення організму через воду, правильне харчування тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких **компетентностей**.

Програмні компетентності:

ЗК (загальні компетентності):

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. Програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Використання народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії через освітній процес.

Змістовий модуль 1. Теоретичні концепції сутності народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.

Тема 1. Вступ до дисципліни «Народні та нетрадиційні методи реабілітації».

Мета, завдання, предмет, структура дисципліни «Народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії». Історія становлення фізичної терапії, фізичної реабілітації. Загальне поняття про реабілітацію, фізичну терапію. Основи фізичної терапії, фізичної реабілітації: зміст, принципи, засоби, завдання, мета, причини, види, періоди й етапи.

Тема 2. Загальна характеристика народних та нетрадиційних методів діагностики.

Види народних та нетрадиційних методів діагностики. Комп'ютерне тестування (електроакупунктура). Іридодіагностика. Пульсова діагностика. Рефлексодіагностика. Лінгводіагностування. Трихоскопія. Діагностика по руці, нігтям, язичку, диханню, сечі, обличчю, положенню голови людини тощо.

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.

Тема 3. Альтернативний метод фізичної терапії – фітотерапія. Історія виникнення та розвитку фітотерапії. Принципи фітотерапії. Спектр дії фітопрепаратів. Правила обізнаності людини щодо вживання фітопрепаратів. **Тема 4. Основні засади рефлексотерапії.**

Загальна характеристика меридіан та «життєвих» точок. Поняття «рефлексотерапія», «акупунктура», «зони Захар'їна-Геда», «припалювання», «точковий масаж». Ефективність впливу Су-Джок терапії, методів І. Накатані, А. Сиробєя «каппо», тесту К. Акабане на меридіани, органи як основних засад рефлексотерапії.

Тема 5. Основи оздоровлення та зцілення організму елементами масажу. Основні види масажу: нетрадиційні техніки. Види масажу із застосуванням різних засобів й пристосувань з лікувальною, гігієнічною та косметичною метою. Основні елементи традиційного східного масажу.

Тема 6. Основи очищення та зцілення організму людини смаком, запахом, звуком, кольором, світлом.

Очищення та зцілення організму людини за допомогою смаку, запаху, звуку, кольору, світла.

Тема 7. Основи очищення та зцілення організму людини за допомогою металів, кристалів, мінералів, грязі, води, тепла, клімату.

Санаторно-курортне лікування. Теплолікувальні чинники. Сутність лікування

металами, кристалами, мінералами, грязями, піском, глиною, озокеритом, парафіном, камінням, водою, теплом, кліматом. Особливості очищення та зцілення організму людини за допомогою стоун-терапії, металотерапії, гідротерапії, кріотерапії, геліотерапії, геотермальної терапії тощо.

Тема 8. Основи очищення та зцілення організму людини через зоотерапію, апітерапію.

Сутність очищення й зцілення організму людини через апітерапію, зоотерапію. Особливості зцілення організму людини через бджолу та продукти бджільництва, коней, дельфінів, рибок, котів, собак тощо.

Тема 9. Основи очищення та зцілення організму людини через рух, дихання.

Сутність очищення та зцілення організму людини через сучасні оздоровчі системи Цигун, за П. Брегом, К. Бутейко. Особливості очищення та зцілення організму через рух, дихання.

Тема 10. Основи очищення та зцілення організму людини через правильне харчування.

Сутність раціонального харчування, правильного харчування. Методи очищення печінки, сечового міхура та інших органів й систем організму людини за допомогою народних засобів, методів. Голодування. Сироїдіння. Пісна їжа. Вегетаріанська їжа. Дієтичні столи.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	у тому числі						у тому числі					
	л	п					л	п				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Використання народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії через освітній процес												
Змістовий модуль 1. Теоретичні концепції сутності народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.												
Тема 1. Вступ до дисципліни «Народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії».		2	-			10						
Тема 2. Загальна характеристика		2	2			9						

народних та нетрадиційних методів діагностики.													
Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.													
Тема 3. Альтернативний метод фізичної терапії – фітотерапія.		2	2			8							
Тема 4. Основні засади рефлексотерапії.		2	2			6							
Тема 5. Основи оздоровлення та зміцнення організму елементами масажу.		2	2			8							
Тема 6. Основи очищення та зміцнення організму людини смаком, запахом, звуком, кольором, світлом.		2	4			5							
Тема 7. Основи очищення та зміцнення організму людини за допомогою грязі, тепла, металів, клімату, води, кристалів, мінералів.		2	2			9							
Тема 8. Основи очищення та зміцнення організму людини через зоотерапію, апітерапію.		2	2			4							
Тема 9. Основи очищення та зміцнення організму людини через рух, дихання.		2	2			8							
Тема 10. Основи очищення та зміцнення організму людини через правильне харчування.		2	2			5							

Усього годин		20	20		80						
---------------------	--	----	----	--	----	--	--	--	--	--	--

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
1.	Застосування, покази, протипокази нетрадиційних методів діагностики (очі, язик, пальці рук та ніг) у фізичній терапії.	2

2.	Використання фітотерапії в сучасній медицині. Покази та протипокази.	2
3.	Застосування, покази, протипокази води (гідротерапія, кріотерапія тощо), як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	2
4.	Застосування, покази, протипокази рефлексотерапії, точкового масажу, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	2
5.	Сучасні тенденції застосування елементів масажу як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.	2
6.	Застосування, покази, протипокази зоотерапії, апітерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	2
7.	Застосування, покази, протипокази музикотерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
8.	Застосування, покази, протипокази хромотерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
9.	Застосування, покази, протипокази аромотерапії, смакотерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
10.	Застосування, покази, протипокази металотерапії, стоун терапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
11.	Застосування, покази, протипокази геотермальної-, геліотерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1

12.	Застосування, покази, протипокази пелоїдотерапії, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
13.	Використання правильного харчування при різних захворюваннях, як народного і нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
14.	Використання сучасних оздоровчих систем П. Брега, К. Бутейко, Цигун, як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.	1
	Всього	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть год.
1.	Опрацювати основні нормативні документи, у яких наголошується на необхідності покращення здоров'язбереження населення України через застосування народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії, фізичній реабілітації.	2
2.	Формування оздоровчої культури людини у фізичній терапії,	4

	фізичній реабілітації.	
3.	Загальна характеристика фізичної терапії, фізичної реабілітації.	4
4.	Дихальні вправи за К. Бутейко. Дозована ходьба. Оздоровчий біг за програмою К. Купера.	3
5.	Використання сучасної системи Цигун у фізичній терапії. Покази та протипокази.	2
6.	Сучасні тенденції застосування діагностики по руці, нігтям, обличчю, диханню, як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.	3
7.	Сучасні тенденції застосування діагностики по язика, положенню голови людини, пульсу, як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.	3

8.	Сучасні тенденції застосування іридо-, рефлексоло-, лінгво-, пульсової діагностики, трихоскопії, як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.	3
9.	Загальна характеристика фітотерапії. Покази та протипокази.	4
10.	Фітотерапія – альтернатива реабілітації.	4
11.	Ефективність застосування елементів «акупунктури», «припалювання», «зон Захар'їна-Геда», «точкового масажу» у фізичній терапії.	4
12.	Ефективність застосування рефлексотерапії (Су-Джок терапія, метод І. Накатані, А. Сиробєя «каппо», тест К. Акабане) на меридіани у фізичній терапії.	4
13.	Особливості використання, покази та протипокази традиційного масажу у фізичній терапії.	4
14.	Особливості використання, покази та протипокази елементів Східного масажу у фізичній терапії.	5
15.	Загальна характеристика хромотерапії, геотермальної терапії, смакотерапії. Покази та протипокази.	5
16.	Загальна характеристика геліотерапії, гідротерапії, кріотерапії. Покази та протипокази.	4
17.	Загальна характеристика пелоїдотерапії. Покази та протипокази.	4
18.	Загальна характеристика застосування металів, кристалів, мінералів у фізичній терапії. Покази та протипокази.	4
19.	Загальна характеристика дельфінотерапії, іпотерапії, апітерапії. Покази та протипокази.	4
20.	Загальна характеристика оздоровчої системи за П. Брегом. Покази та протипокази.	4
21.	Особливість життя довгожителів. Загальна характеристика, покази та протипокази монодієт, сиродієт, голодотерапії. Раціональне, правильне харчування.	5
	Всього	80

8. Індивідуальні завдання

1. Підготувати конспект лекційних занять.
2. Підготувати практичні роботи та розробити мультимедійну презентацію до однієї з практичних робіт.

9. Методи навчання

- МН1 – словесний методи (лекція, дискусія, співбесіда, обговорювання тощо);
- МН2 – практичний метод (практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (методи ілюстрацій, демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти (конспект лекційних занять, практичні роботи, мультимедійна презентація однієї практичної роботи).

10. Методи оцінювання

- МО2 – усне або письмове опитування;
- МО3 – колоквиум;
- МО4 – тестування;
- МО5 – командні проекти;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО9 – захист практичних робіт;
- МО10 – залік.

11. Засоби діагностики результатів навчання.

- модульний контроль;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань (практична робота за вибором); - залік.

12. Критерії оцінювання результатів навчання.

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту практичних/лабораторних робіт, виконання ІНДЗ та модульного контролю, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60 % від запланованого.

Рівень знань оцінюється згідно Положення про оцінювання знань та умінь студентів РДГУ:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Суми балів за	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою

100-бальною шкалою					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	.....
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно продуктивний)	незадовільно	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно продуктивний)	незадовільно	

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2								20	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		20
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

14. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Електронні варіанти лекційного курсу.
3. Мультимедійні презентації.
4. Використання наочних засобів.
5. Силабус.

15. Питання для підготовки до підсумкового контролю (залік) 1. Дайте визначення предмету, меті та завданням дисципліни «Народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії».

2. Охарактеризуйте поняття «фізична терапія», «фізична реабілітація», «народні та нетрадиційні методи у фізичній терапії».

3. Перерахуйте основні народні методи діагностики. Охарактеризуйте їхню сутність.

4. Наведіть приклади нетрадиційних методів діагностики. Охарактеризуйте їхню сутність.
5. Охарактеризуйте поняття «фітотерапія». Чому фітотерапія – альтернативний метод фізичної терапії?
6. Перерахуйте основні елементи рефлексотерапії. У чому сутність рефлексотерапії.
7. Що таке Східний масаж? Назвіть покази та протипокази елементів Східного масажу.
8. Перерахуйте покази та протипокази рефлексотерапії.
9. Що таке смакотерапія, світлотерапія? Охарактеризуйте їхню сутність. 10. Поясніть механізм дії кольоро, звукотерапії, запахотерапії на організм людини. Опишіть їхні покази та протипокази.
11. Чим відрізняється кліматотерапія від світло-, кольоротерапії? Назвіть їхню сутність.
12. Охарактеризуйте зоотерапію. Назвіть покази та протипокази зоотерапії.
13. Перерахуйте елементи апітерапії. Охарактеризуйте їхню сутність. 14. Назвіть хвороби цивілізації від яких найчастіше помирає молодь. Охарактеризуйте необхідність використання сучасних оздоровчих систем щодо правильного дихання у фізичній терапії.
15. Перерахуйте основні елементи зцілення організму людини через рух. Назвіть сучасні оздоровчі системи, що використовуються у фізичній терапії для покращення руху людини.
16. Назвіть сутність правильного харчування. Правильне харчування і раціональне харчування відрізняються між собою?
17. Опишіть оздоровчі чинники впливу на тривалість життя людини, що пов'язані з кліматом. Охарактеризуйте їх.
18. Охарактеризуйте вплив використання кристалів, мінералів на здоров'я людини. Поясніть його сутність.
19. Назвіть необхідність використання оздоровчої системи Поля Брега у фізичній терапії.
20. Охарактеризуйте необхідність застосування геотермальної терапії для відновлення втраченого здоров'я людини.
21. Охарактеризуйте необхідність використання елементів аромотерапії, як нетрадиційного методу у фізичній терапії.
22. Перерахуйте основні методи нетрадиційної діагностики, які використовуються в сучасній фізичній терапії.
23. У чому сутність дельфінотерапії. Назвіть покази та протипокази. 24. Як правильно використовувати іпотерапію у фізичній терапії? 25. Що входить до оздоровчої системи Цигун. Назвіть покази та протипокази. 26. Що необхідно враховувати при використанні металотерапії, стоун терапії?
27. Назвіть основні елементи східного масажу.
28. Поясніть сутність понять «рефлексотерапія», «акупунктура», «життєві точки», «зони Захар'їна-Геда», «припалювання», «точковий масаж», «каппо». 29. Охарактеризуйте сутність поняття «фізична терапія». Що таке фізична реабілітація? Що таке «нетрадиційні методи у фізичній терапії»? 30. Назвіть сутність пелоїдотерапії.
31. Що таке геліотерапія?
32. Які види східного масажу Ви знаєте? Які з них є найефективніші для кожної

людини?

33. У чому сутність точкового масажу?

34. Опишіть особливості застосування фітотерапії у фізичній терапії.

35. Перерахуйте покази та протипокази гідротерапії.

36. Що входить до тесту К. Акабане? Який він має вплив на меридіани?

37. Назвіть основні засади рефлексотерапії. Охарактеризуйте їх. 38. Що таке пульсова діагностика?

39. Назвіть основні елементи нетрадиційних методів діагностики. 40.

Перерахуйте види комп'ютерного тестування. Охарактеризуйте електроakupунктуру.

41. Перерахуйте сучасні тенденції застосування води, холоду, тепла, як народного та нетрадиційного методу у фізичній терапії.

42. Перерахуйте усі складові хромо-, геліотерапії. Охарактеризуйте їх. 43. Що таке народні та нетрадиційні методи діагностики? Як їх проводять? Скільки разів на рік?

44. Перерахуйте складові оздоровчих систем П. Бгега і К. Бутейко. Поясніть їхню дію на організм людини.

45. Яка роль правильного харчування для реабілітації здоров'я? Що необхідно враховувати, що зберегти власне здоров'я?

46. Назвіть покази і протипокази застосування піску, глини, грязі, мінералів, як народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії.

47. Перерахуйте покази та протипокази зоотерапії.

48. Яка сутність діагностики сечі людини? Коли ефективно проводити таку діагностику?

49. Яка роль лінгводіагностування у фізичній терапії?

50. Як впливає рефлексотерапія на відновлення втраченого здоров'я людини? 51. Яким чином здійснюється реабілітація втраченого здоров'я через рух і дихання?

52. Як можна ефективно визначити рівень індивідуального здоров'я через народні та нетрадиційні методи діагностики?

53. Назвіть заходи запобігання інвалідності через використання оздоровчих систем П. Брега, К. Бутейко, Цигун.

54. Що входить до оздоровчих систем П. Брега, К. Бутейко, Цигун та інших сучасних оздоровчих систем?

55. Охарактеризуйте оздоровчий та здоров'язберігаючий аспекти традиційного та східного масажу.

56. Які аспекти здоров'язбереження Ви можете назвати, що стосуються народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії?

57. Яка сутність роботи фізичного терапевта, фізичного реабілітолога? 58. У чому виявляється сутність використання, підбору народних та нетрадиційних методів у фізичній терапії?

59. У чому сутність зцілення організму людини через рибок, котів, собак тощо?

60. Назвіть покази та протипокази використання продуктів бджільництва у фізичній терапії.

16. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Григус І. М. Нетрадиційні засоби оздоровлення: навчальний посібник / І. М. Григус. – Рівне : НУВГП, 2017. 242 с.

2. Лікувально-реабілітаційний масаж : навч. Посіб. / Д. В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г.В. Прилуцька. К.: ВСВ «Медицина», 2020. 568 с.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник / В. М. Мухін. – 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Олімп. л-ра, 2009. 488 с.
4. Основи нетрадиційної діагностики. {Текст}: електроний навчальний Посібник / П. М.Полушкін, О. В.Алсібай, Д. В.Гальченко, Ф. Ф.Клімов. Д.: РВВ ДНУ. 2012. 56 с.
5. Повна енциклопедія очищення та лікування організму [Текст] / укладач І. Левашова. – Донецьк : ТОВ «Глорія Тре йд», 2011. 384 с.
6. Стасюк О. М. Основи нетрадиційних методів оздоровлення: навчальний посібник / О. М. Стасюк, Б. М. Кіндзер. – Л.: ЛДУФК, 2011. 189 с.

Допоміжна

1. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія /за заг. ред. Л. М. Рибалко. Тернопіль: Вид. Осадца В. М., 2019. 400 с.
2. Основи масажу / [Л. О. Вакуленко, З. П. Прилуцький, Д. В. Вакуленко, С. В. Кутаков, Н. Ю. Лучишин]. Тернопіль : ТНПУ, 2013. 132 с.
3. Павлусенко І. І. Комплекс діагностичний «ПАРКЕС-Д». Сучасні методи біорезонансної діагностики і електромагнітна терапія : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. Київ, Україна, 6–7 квітня 2013. С. 47-49.
4. Патогенез, методи дослідження та лікування больових синдромів: посібник / [Є. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна, О. Г. Морозова та ін.]. Харків: ВПЦ «Контраст», 2006. 167 с.
5. Пау Густав. Іридологія [Текст] / пер. з ісп. О. С. Воропаєва. Харків: Принт Сервіс, 2011. 144 с.

17. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Авторський сайт Шевчук Олени Анатоліївни (<http://sites.google.com/site/kabinetbzd>).
2. Акупунктура; меридіани; рефлексотерапія; Су-Джок терапія: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
3. Ароматерапія: [https:// www.uk.wikipedia.org/wiki/](https://www.uk.wikipedia.org/wiki/).
4. Види масажу для тіла та душі: <https://blog.pokupon.ua/relaks-vs-ozdorovlenie-vidy-massazha-dlja-tela-i-dushi>.